

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
tutke@minedu.fi

Lausuntopyyntö 23.8.2013

AIHE: OKM:n Lausuntopyyntö ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi

Metsätalouden koulutustoimikunta haluaa kiittää mahdollisuudesta lausua ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämistä koskevasta luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Metsätalouden koulutustoimikunta toteaa esityksestä seuraavat asiat.

Metsätalouden koulutustoimikunta pitää hyvänä asiana, että tutkintorakennetta ja tutkintojen perusteita selkeytetään. Työelämän tarpeet ja muutokset luovat pohjan ammatillisille tutkinnoille. Esityksen yksilöllisten oppimispolkujen joustava muodostuminen on hyvä asia, mutta se ei saa johtaa siihen, että ammatinimikkeittäin perusammattiosaaminen heikkenee. Koulutusjärjestelmän tehtävä on tuottaa ammattialoittain riittävästi osaavaa työvoimaa. Myöskään tutkintonimikkeitä ei tule liudentaa liian laajoiksi, koska ammatti-identiteetti on tärkeä asia opiskelijoille ja työntekijöille. Jos ammatinimikkeet laajentuvat liikaa yleisiksi toimialaa kuvaaviksi termeiksi, vaarana on, että tutkinnon suorittaneiden osaaminen ei ole tunnistettavissa työnantajien keskuudessa.

Esityksen laki ammatillisesta peruskoulutuksesta kohtaan 2 § Koulutuksen tarkoitus esitämme lisättäväksi: ”edistää työllisyyttä ja **yrittäjyyttä**”. Yrittäjyyden edistäminen koulutuksen avulla on tärkeää, sillä tulevaisuudessa yhä useammat tulevat työllistämään itsensä yrittäjinä.

Metsätalouden koulutustoimikunta pitää hyvänä asiana, että esityksen laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 16a §:ssä määritellään työssäoppiminen. Ammatillisessa peruskoulutuksessa on syytä erityisesti panostaa työssäoppimiseen, joka on monilla toimialoilla, kuten konetyöaloilla, hyvä oppimismuoto. Työssäoppimisen laajuuden tulee olla riittävä ja selkeästi määritelty. Asetuksella tarkemmin säädettäessä työssäoppimisesta ja sen laajuudesta on hyvä korostaa, että oppilaitosten tulee panostaa riittävästi **ohjaukseen työssäoppimisessa** ja oppilaitosten tulee tukea työpaikoilla tapahtuvaa oppimista. Työssäoppimisen resurssit tulee turvata, jotta oppilaitokset ja opettajat pystyvät tarjoamaan riittävästi henkilökohtaista ohjausta ja tukea opiskelijoille työssäoppimisen aikana. Tämä edistää koulutuksen ja työelämän vuorovaikutusta sekä tukee opettajien ammattitaidon ylläpitoa ja kehittämistä.

Lainsäädäntöä uudistettaessa voisi ottaa huomioon laajennetun työssäoppimisen käsitteen siten, että ammatillinen peruskoulutus voitaisiin järjestää nykyistä

27.9.2013

joustavammin ja laajemmin ostopalveluna yritysten tiloissa, välinein ja henkilöstön avulla.

Esityksessä esitetään, että ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavien ammatillisten perustutkintojen mitoitusperusteena otettaisiin käyttöön EC-VET-suosituksiin perustuvat osaamispisteet, jotka korvaisivat nykyisin käytössä olevat opintoviikot. Ammatillisiin perustutkintoihin kuuluvia yhteisiä tutkinnon osia selkeytettäisiin ryhmittelemällä ne aiempaa laajemmiksi osaamisperusteisiksi tutkinnon osiksi. Metsätalouden koulutustoimikunta pitää tärkeänä, että opintoviikkojen muuttaminen osaamispisteiksi ei saa johtaa tutkinnon suorittamisaikojen pidentymiseen. Työurien pidentyminen alkupäästä ei saisi vaikeutua, ja tällä on myös kansantaloudellinen merkitys. Tutkinnon suorittamisen joustavuus ja työelämän tarpeista lähtevät osaamisyhdistelmät ovat hyvä asia. Osaamispisteytys ei saa muodostaa estettä joustaville tutkinnon suorittamisille, eli on syytä varmistaa, että jatkossakin on mahdollista liittää tutkinnon osa ammattitutkinnosta ammatilliseen perustutkintoon. Ammatillisten perustutkintojen tutkinnon osien osaamispisteytys on syytä tehdä yhteistyössä toimialakohtaisten työelämän edustajien kanssa. Tähän soveltuvia jo olemassa olevia elimiä ovat koulutus- ja tutkintotoimikunnat. Jatkossa on syytä pohtia myös osaamispisteytyksen tarvetta näyttötutkinnoissa.

Lausunnon keskeinen sisältö:

- tutkintojen ja tutkintonimikkeiden tulee olla jatkossakin riittävän selkeät, työelämälähtöiset ja ammattia kuvaavat
- määritelmään ammatillisen koulutuksen tarkoituksesta tulisi lisätä yrittäjyyden edistäminen
- työssäoppiminen on hyvä oppimismuoto ja sitä tulisi olla riittävästi, mutta on syytä huolehtia siitä, että oppilaitokset osallistuvat riittävästi opiskelijoiden ohjaukseen
- tutkintojen joustava suorittaminen ja henkilökohtaiset opintopolut ovat hyvä asia, mitä tutkintojen perusteiden ja oppilaitosten käytäntöjen tulee edesauttaa
- osaamispisteytyksen ei tule johtaa tutkintojen suorittamisaikojen pidentymiseen eikä yksilöllisten opintopolkujen heikentymiseen. Osaamispisteytys tulee tehdä yhteistyössä työelämän kanssa.

Jyrki Ketola
Koulutustoimikunnan pj.

Anne Liimatainen
Koulutustoimikunnan siht.